

Разом до
самозарадності

Грудень 2022
– Січень 2023

Київ,
Україна

Громадянське суспільство України в умовах війни

Основні результати
дослідження

Методологія дослідження

Дослідження проведене в межах проекту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства», що реалізується ICAP Єднання у консорціумі з Українським незалежним центром політичних досліджень (УНЦПД) та Центром демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ) завдяки підтримці Агентства США з міжнародного розвитку.

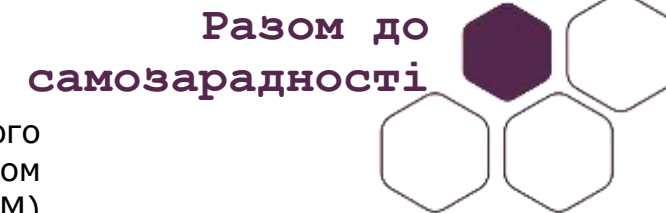
Головною **метою** було дослідження стану громадянського суспільства в Україні в умовах війни, зокрема вивчення досвіду адаптації та роботи громадських і благодійних організацій, а також волонтерських та гуманітарних ініціатив після повномасштабного вторгнення.

Складові дослідження:

- 1. Кабінетний аналіз** (desk research) вторинних даних
- 2. Медіа-моніторинг** повідомлень в традиційних і онлайн медіа
- 3. Глибинні інтерв'ю** (12) і **фокус група** (1) з представниками громадянського суспільства.
- 4. Репрезентативне** опитування організацій, зайнятих громадською і благодійною діяльністю. Основою вибірки був випадковий відбір цільових організацій з даних державних даних реєстрів. Перед початком опитування уточнявся поточний стан і до участі були запрошені тільки активні організації.

Загалом було опитано 1519 представників громадських і благодійних організацій, з яких 1003 представляють БО/ГО, зареєстровані до 24.02.2022 і 516 - новостворені ГО/БО.

БО/ГО	Рівень взаємодії (Contact rate)	Рівень відповіді (Response rate)	Рівень активності (Частка діючих організацій)	Підсумковий поточний відгук зареєстрованих організацій
Тривало діючі	7%	32%	66%	2%
Новостворені	36%	47%	92%	17%

Аналіз даних державного реєстру

Разом до
самозарадності

Динаміка кількості реєстрацій нових громадських та благодійних організацій по роках (2014-2022 рр.)

Джерело: Дані відкритих реєстрів (отримані через портал "Дія" та сервіс Opendatobot) • Створено за допомогою Datawrapper

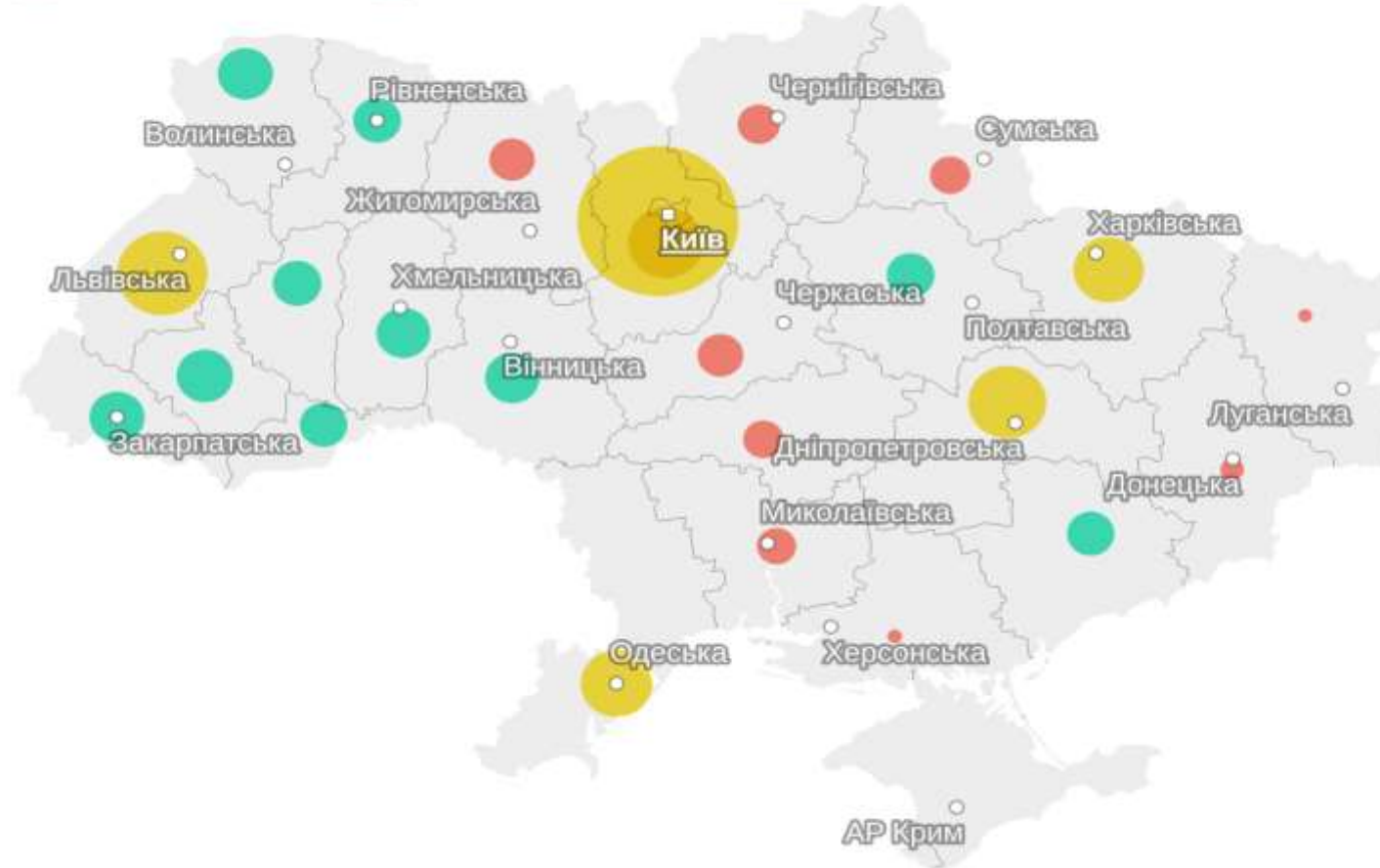
Аналіз даних державного реєстру

Разом до
самозарадності

Кількість нових зареєстрованих благодійних та громадських організацій в 2022 році за областями

■ Менше 200 організацій ■ Від 203 до 299 організацій ■ Від 477 до 2709 організацій

Найбільша кількість нових БО і ГО в 2022 році з'явилися в Києві, Київській області, Львівській, Харківській, Дніпропетровській та Одеській областях.

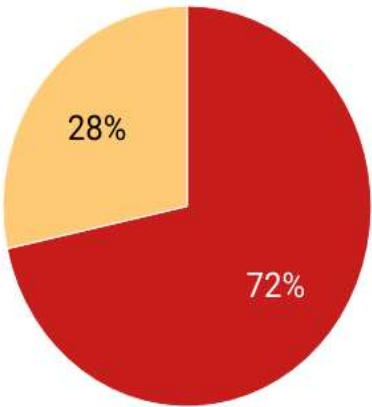
Аналіз даних державного реєстру

Разом до
самозарадності

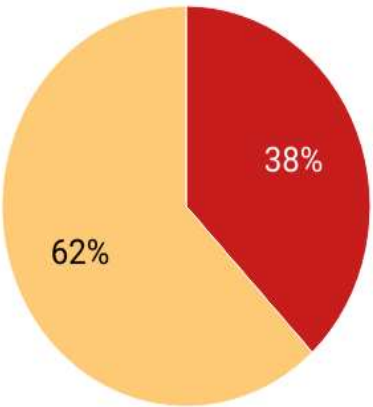

Стать керівників різних типів організацій (станом на 1 січня 2022 року)

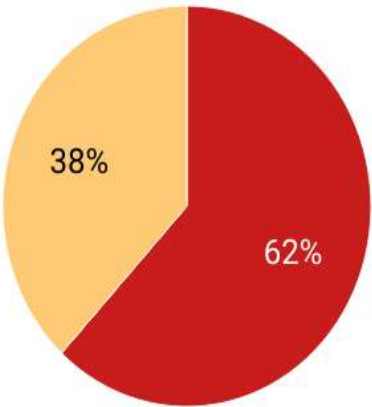
■ Чоловіки
■ Жінки

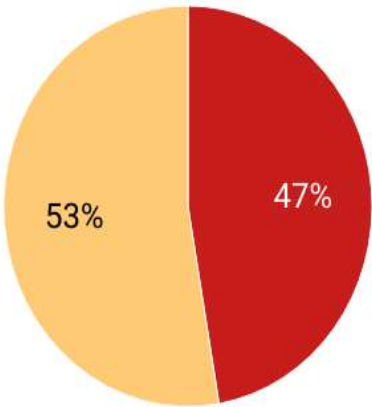
Громадська
організація

Профспілка

Благодійна
організація

Об'єднання
співвласників
багатоквартирного
будинку

Репрезентація громадського сектору в медіапросторі

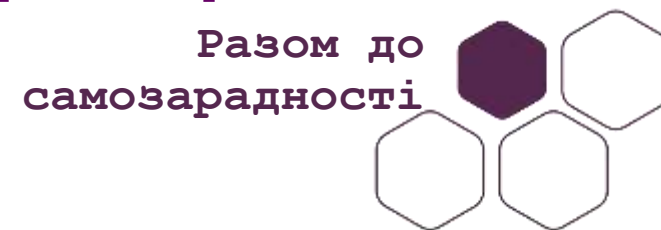
Динаміка кількості згадок

Аналізувалася поява словосполучень "благодійний фонд", "благодійна організація", "громадська організація", "волонтерська організація", а також а також назви найбільших благодійних організацій в медіа-просторі за лютий-листопад 2022 року

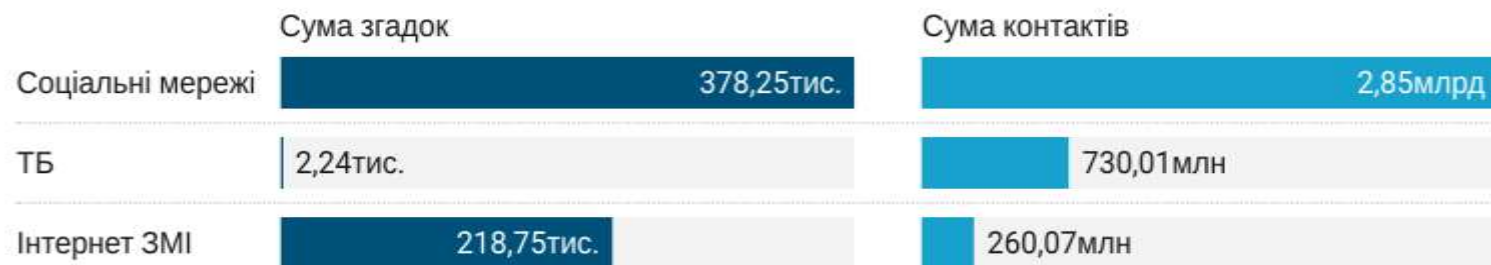
Джерело: Медіа-моніторинг Semantrum на замовлення КМІС • Створено за допомогою Datawrapper

Репрезентація громадського сектору в медіапросторі

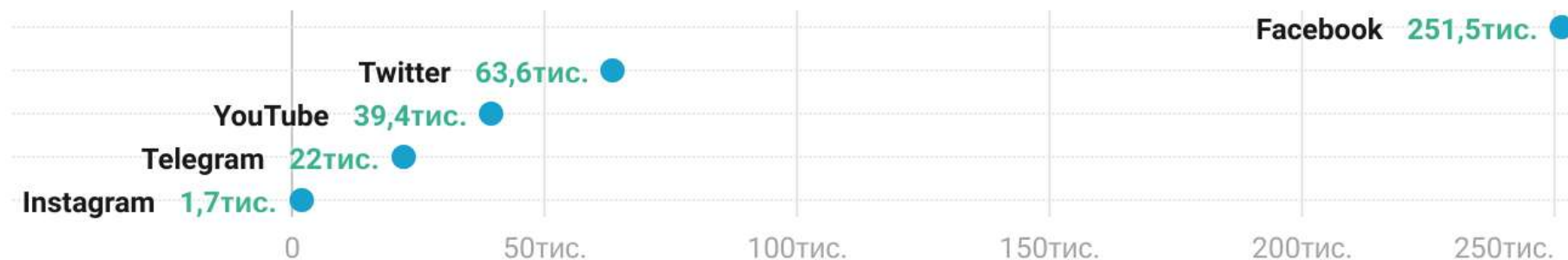
Кількість повідомлень за типами ЗМІ та кількість прогнозованих контактів

Аналізувалася можлива кількість контактів українців із повідомленнями в медіа-просторі, що містили ключові словосполучення, за різними типами ЗМІ

Джерело: Медіа-моніторинг Semantrum на замовлення КМІС • Створено за допомогою Datawrapper

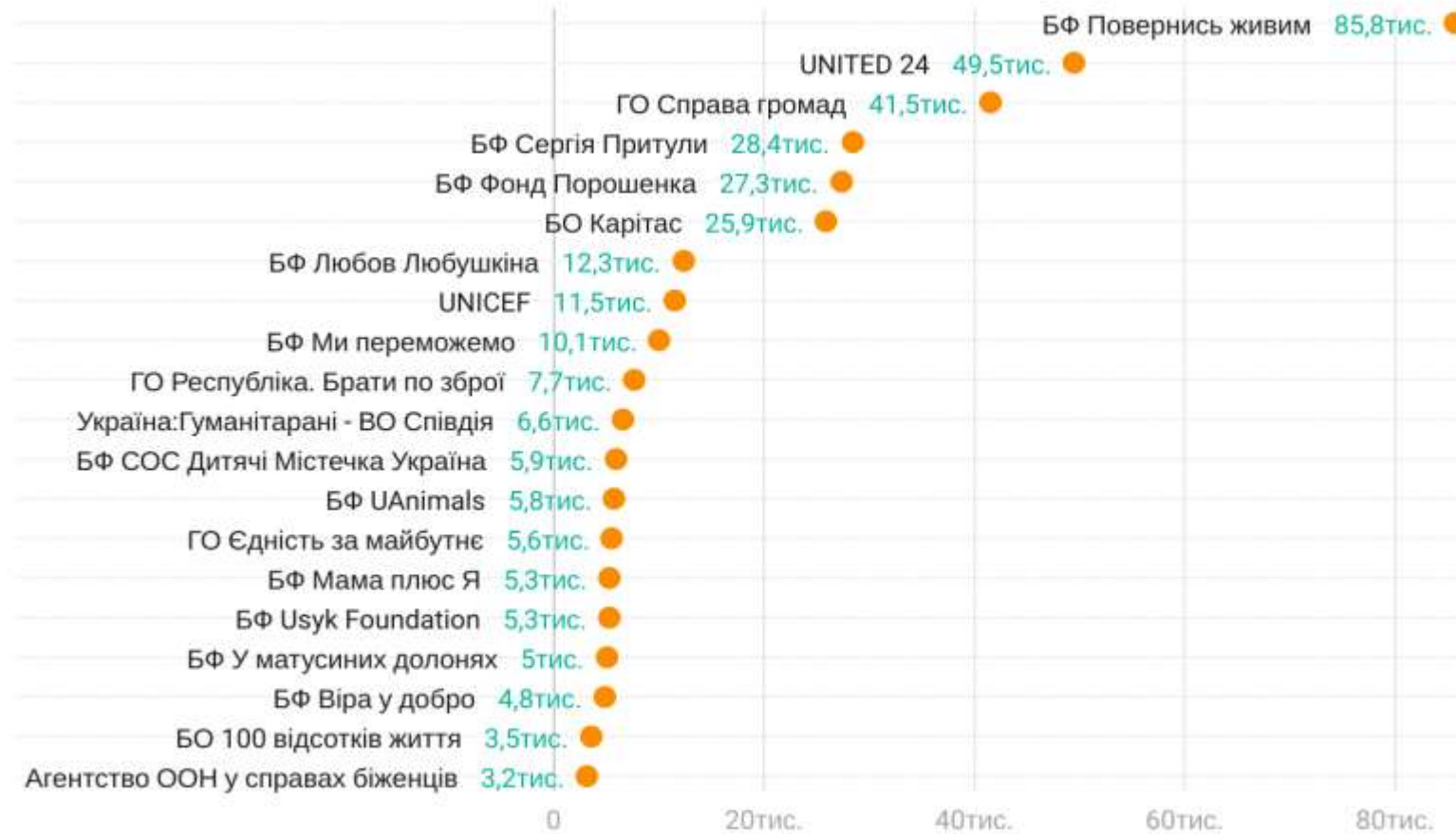
Розподіл згадок в соціальних мережах за кількістю повідомлень

Джерело: Медіа-моніторинг Semantrum на замовлення КМІС • Створено за допомогою Datawrapper

Репрезентація громадського сектору в медіапросторі

ТОП-20 громадських організацій та благодійних фондів за кількістю згадок в медіа-просторі

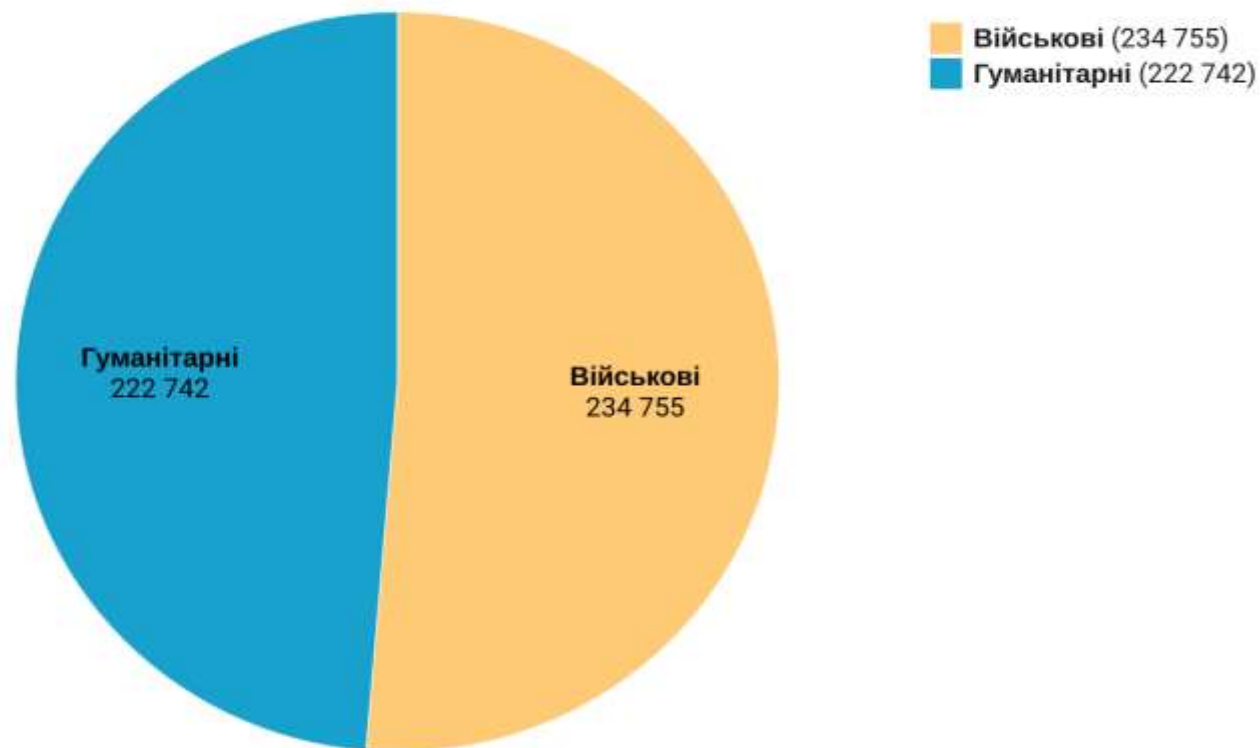

Таблиця із інформацією про ТОП-100 організацій у додатку до звіту

Джерело: Медіа-моніторинг Semantrum на замовлення КМІС • Створено за допомогою Datawrapper

Репрезентація громадського сектору в медіапросторі

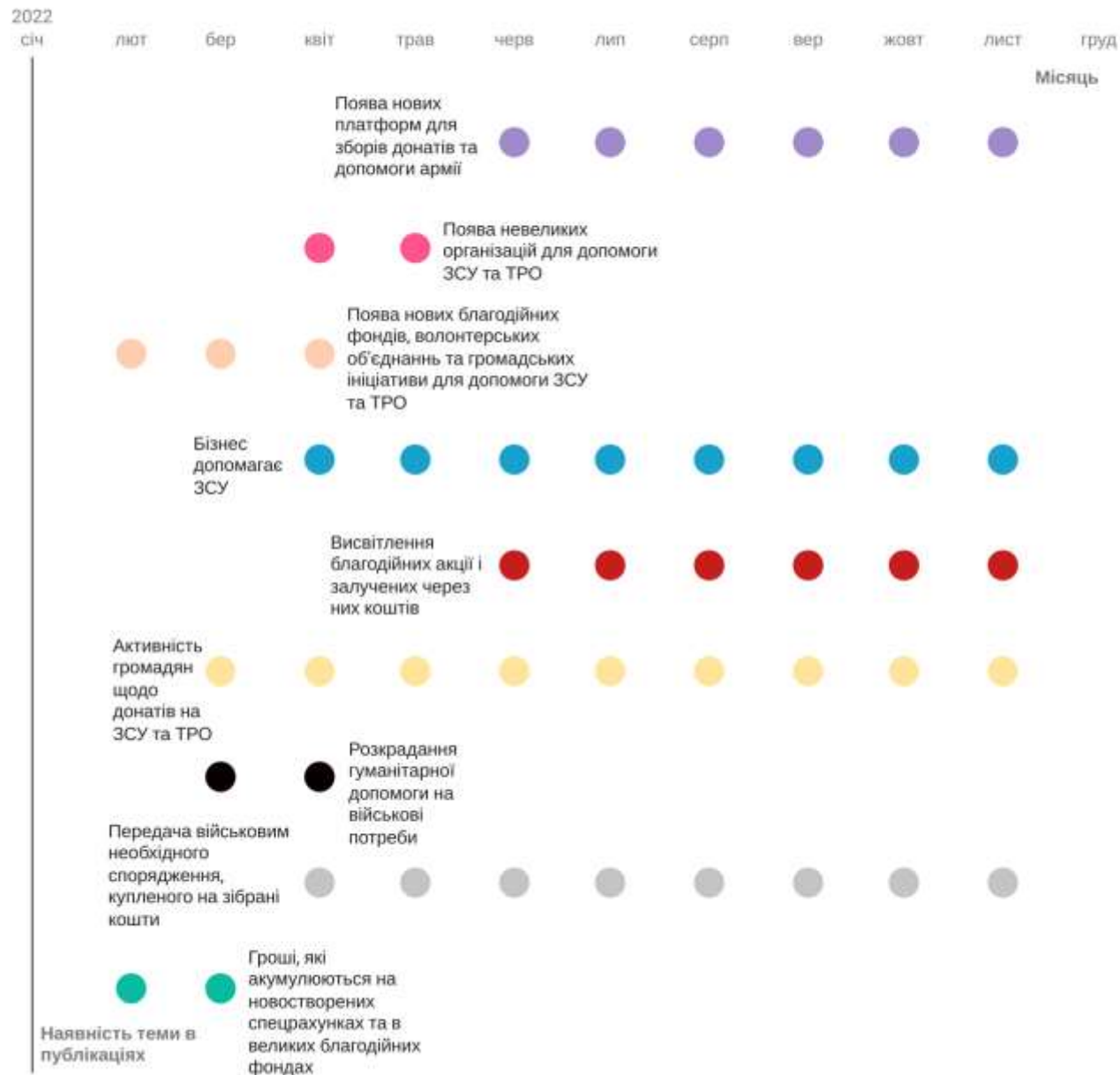
Розподіл тем публікацій за направленістю допомоги

Графік відображає розподіл військової та гуманітарної допомоги за період моніторингу. До військової допомоги входять автівки, військове спорядження та форма, медичне спорядження для військових, дрони, байрактари тощо. До гуманітарної допомоги входять допомога ВПО, соціальна та грошова допомога, евакуація людей з небезпечних регіонів та правозахист, допомога дітям, тваринам, стареньким, відбудова України.

Джерело: Медіа-моніторинг Semantrum на замовлення КМІС • Створено за допомогою Datawrapper

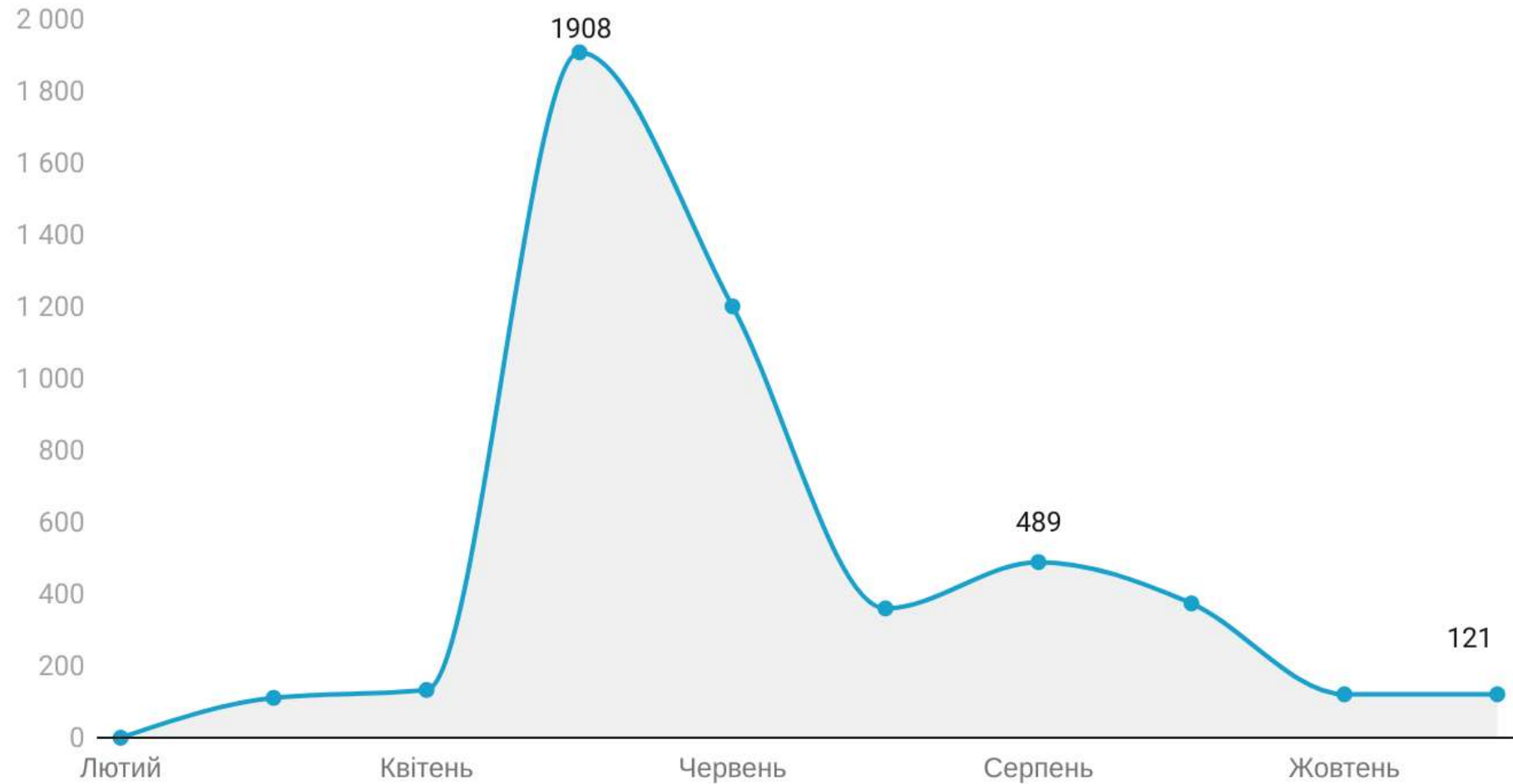
Військова тематика: які теми фігурували в медіа-просторі (по місяцях 2022 року)

Разом до
самозарадності

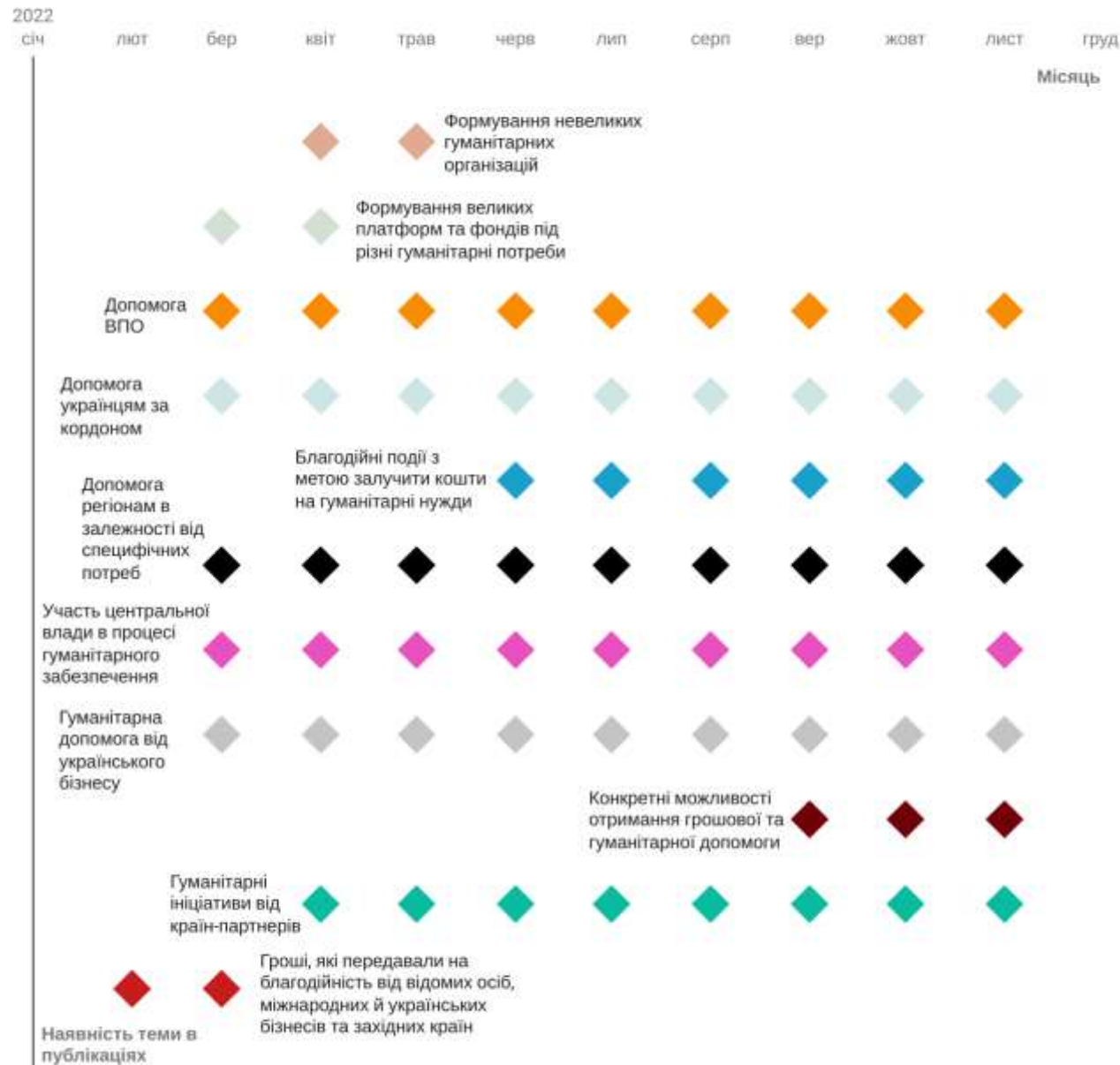

Динаміка кількості публікацій за темою "розкрадання гуманітарної допомоги"

Джерело: Медіа-моніторинг Semantrum на замовлення КМІС • Створено за допомогою Datawrapper

Гуманітарна тематика: які теми фігурували в медіа-просторі (по місяцях 2022 року)

Разом до
самозарадності

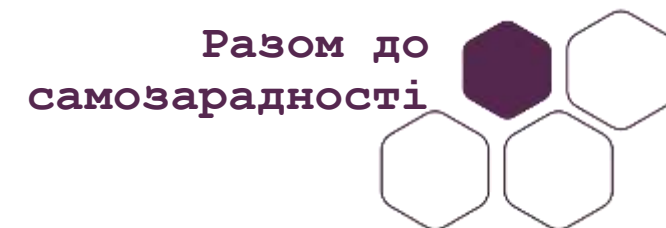
Разом до
самозарадності

Результати опитування
громадських і благодійних
організацій

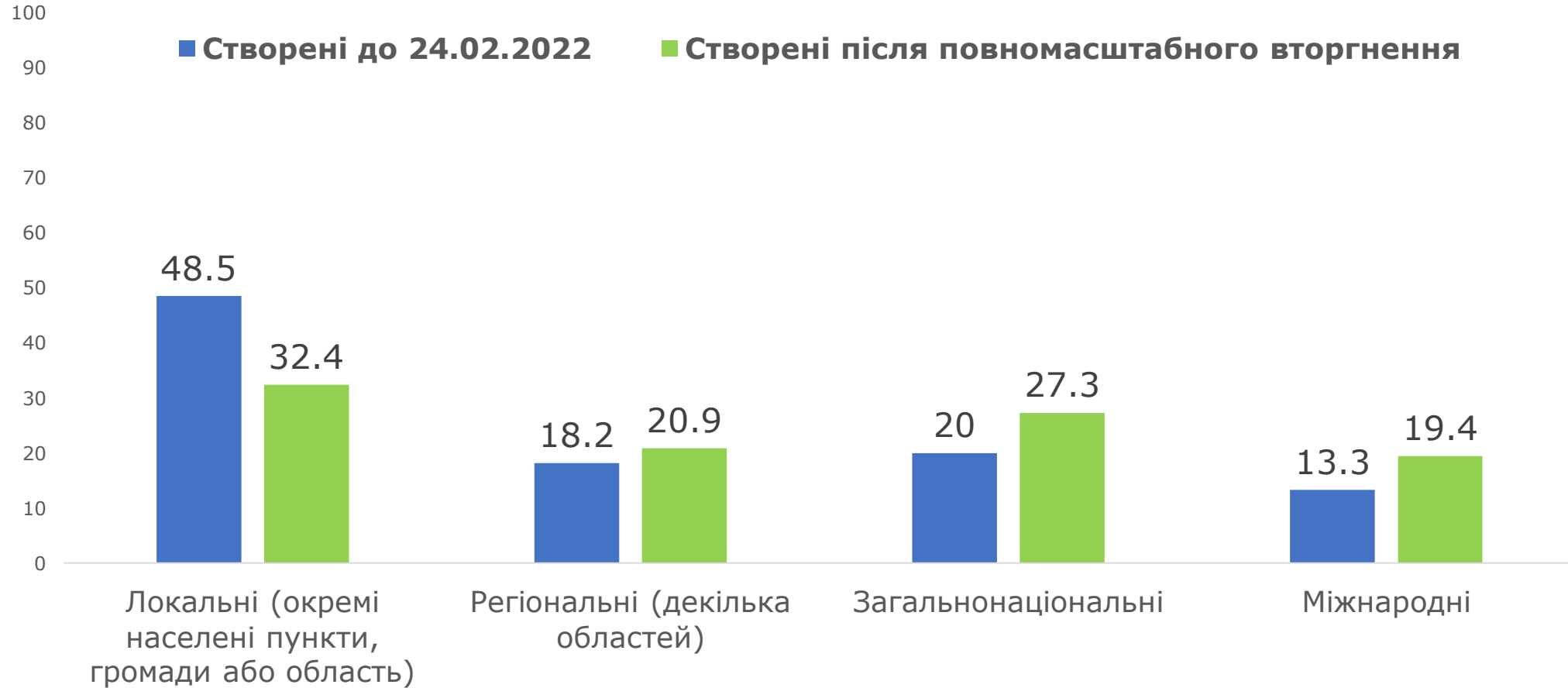
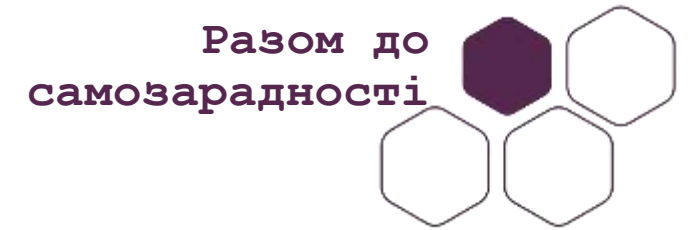
Зміни в регіональному розташування головних осередків БО/ГО до і після початку повномасштабного вторгнення (всі організації), %.

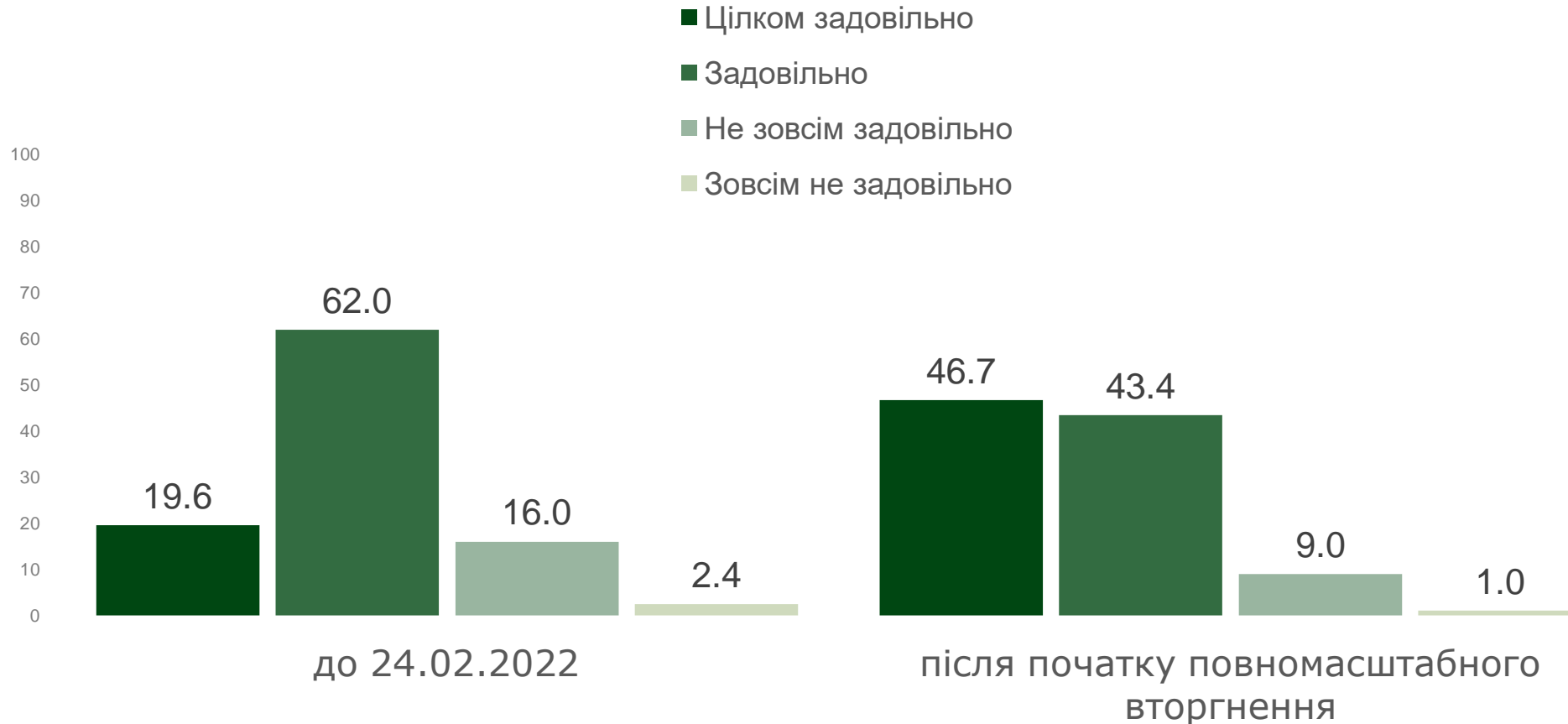
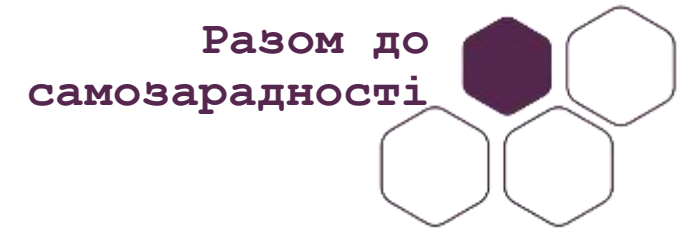
	Частка дорослого населення на 1.01.2022	Частка всіх БО/ГО до вторгнення	Частка всіх БО/ГО після вторгнення	Зміни за часи війни
Столиця • м. Київ	7.8	14.5	15.5	+1.0
Звільнені / зазнали вторгнення • Київська, Житомирська, Сумська, Чернігівська	13.5	15.8	15.7	-0.1
Опорні • Вінницька, Дніпропетровська, Кіровоградська, Полтавська, Черкаська	22.0	20.4	21.2	+0.8
Тиллові • Волинська, Закарпатська, Івано- Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька	27.4	29.9	30.6	+0.7
Фронтові • Донецька, Запорізька, Луганська, Миколаївська, Одеська, Харківська, Херсонська	29.3	19.7	16.3	-3.4
За межами України	-	0.0	0.6	+0.6

Як би Ви визначили географію діяльності Вашої ГО/БО?

(% серед всіх ГО/БО, n=1519)

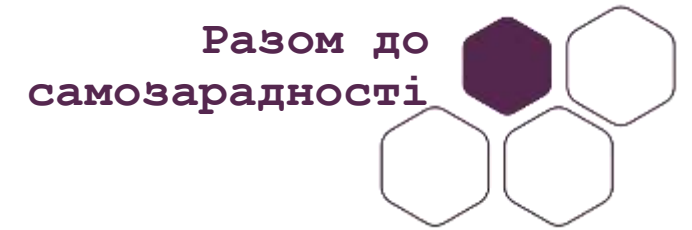

Загальна оцінка діяльності ГО/БО в Україні до і після початку повномасштабного вторгнення (% серед ГО/БО, створених до 24.02.2022, n=1003)

Запитання: Як би Ви оцінили загалом діяльність громадських та благодійних організацій в Україні до / після початку повномасштабної війни?

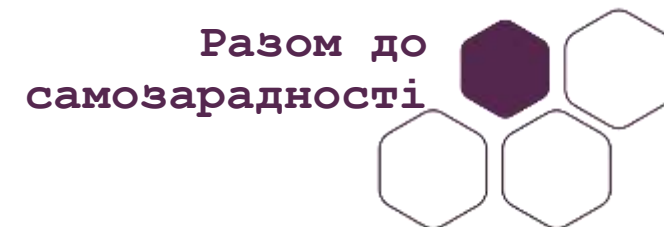
Здійснення впливу ГО/БО на загальні справи в Україні до /після початку повномасштабного вторгнення (% серед ГО/БО, створених до 24.02.2022, n=1003)

	До 24.02.2022	Після повномасштабного вторгнення
Так, цілком	13.7	13.2
Скоріше так, ніж ні	26.6	28.2
Скоріше ні, ніж так	24.7	23.0
Ні, значного впливу не було	35.0	35.6

Частка представників БО/ГО, згодних з висловленнями щодо ролі громадянської активності в Україні під час війни

(% серед всіх ГО/БО, n=1519)

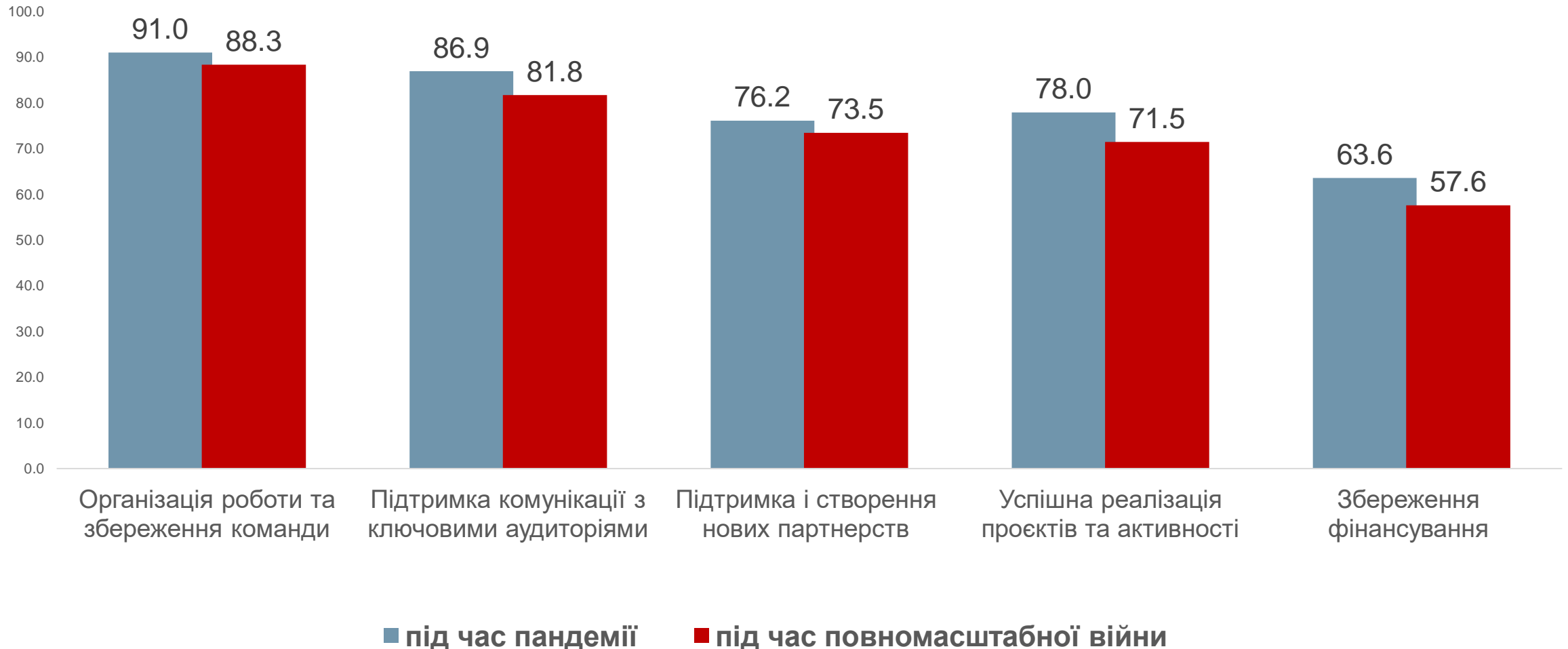
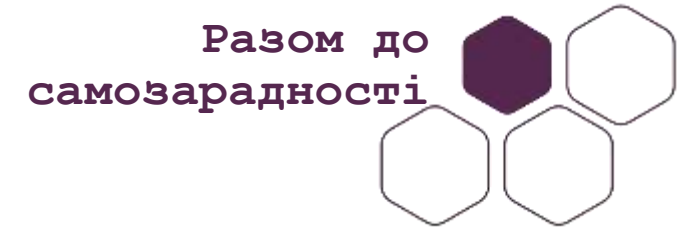

■ **Скоріше погоджуюсь** ■ **Повністю погоджуюсь**

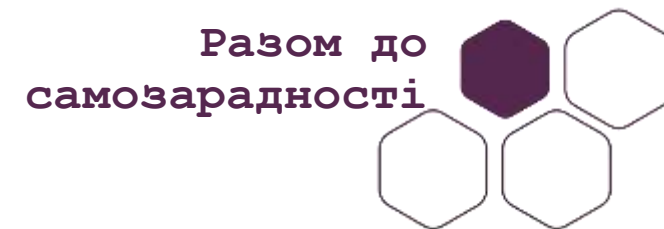

Частка БО/ГО, яким вдалось (скоріше або цілком) забезпечити сталість в умовах адаптації до роботи під час пандемій / війни за основними параметрами.

(% серед ГО/БО, створених до 24.02.2022, n=1003)

Виклики для адаптації ГО/БО до нових умов

Основні виклики адаптації до умов роботи під час війни у тривало діючих організацій:

	% до відповідей, множинний вибір
Безпека для команди організації	41%
Пошук шляхів ефективної взаємодії з партнерами	30%
Скорочення кількості працівників (наприклад, через мобілізацію, виїзд за кордон тощо)	29%
Втрата фінансової підтримки донорів	28%
Організація роботи всередині команди	24%
Пошук шляхів ефективної взаємодії з цільовими групами	20%
Релокація ГО/БО	13%
Інші	7%

Для новостворених організацій труднощі в реалізації власної діяльності, пов'язані з такими аспектами, як:

Фінансова забезпеченість – 62%

Наявності офісу, електропостачання, інтернету – 42%

Технічна забезпеченість (девайси, канцелярія, транспорт, тощо) – 38%

Зміни в сферах діяльності

ТОП-10 сфер діяльності ГО/БО до і після повномасштабного вторгнення.

Разом до
самозарадності

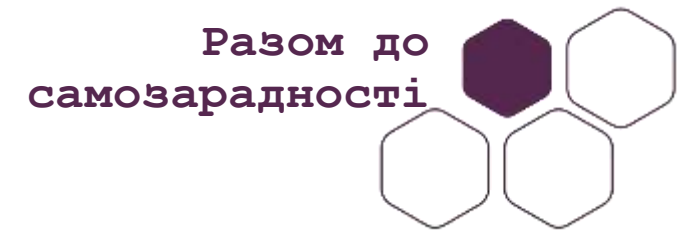
Залучення до співпраці

Разом до
самозарадності

- ❑ Загалом 29% БО/ГО вважають, що в ході спільного подолання наслідків війни їм вдалося дуже добре/добре налагодити контакти з органами центральної влади і 46% - з органами місцевої влади.
- ❑ Спостерігається певне скорочення залучення співробітників і навіть «кадровий голод», зумовлений:
 - втратою частини команди через переїзд, службу в армії, загибель;
 - розпорошеністю команди, нестачею співробітників, які могли би працювати "на місці", а не віддалено;
 - нестачею кадрів через збільшення обсягу роботи, розширення проєктів;
 - плинністю кадрів через низькі зарплати та завеликий обсяг роботи.Натомість, організації (особливо новостворені) більше покладаються на залучення волонтерів, які потребують навчання.
- ❑ Співпраця громадського сектору з бізнесом у тривалих проєктах дещо зменшилась і переорієнтувалась на нові короткострокові ініціативи.
- ❑ ГО/БО, які здійснювали діяльність ще до повномасштабної війни, переважно вдалося зберегти постійне партнерство з іншими організаціями, але є деяке скорочення ситуаційної проєктної співпраці.
- ❑ Співпраця з інфлюенсерами і медійними персонами зазнала скорочення.
- ❑ Новостворені організації є більш активними у спробах залучення людей/організацій за межами України для громадської діяльності і благодійної допомоги.

Джерела фінансування, які ГО/БО активно використовують зараз, та ті, на які планують розвивати надалі (%)

Майже 1 млрд доларів задонатили в найбільші фонди України

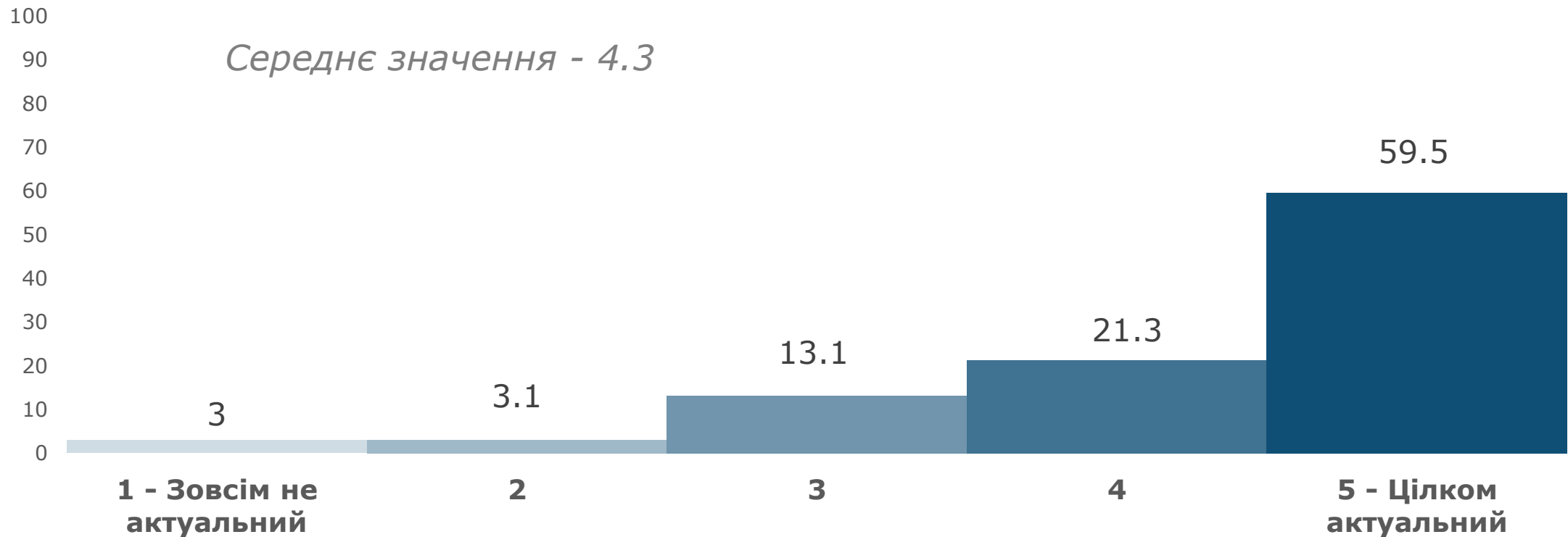
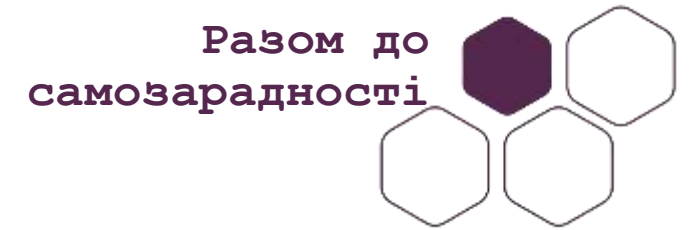
- З моменту початку повномасштабної війни лише на рахунки НБУ та у три найбільші фонди країни задонатили понад 33,96 млрд грн. Йдеться про такі організації, як United24, Повернись живим та фонд Притули. На рахунки донатили як українці, так й іноземці.
- Найбільший внесок — 15,8 млрд — було зібрано на рахунки НБУ за три місяці: з 24 лютого по 5 травня.
- Масовані обстріли росіян спричинили сплеск донатів.

<https://opendatabot.ua/analytics/donats-2022>

Оцінка рівня актуальності напрямку діяльності ГО/БО в умовах війни

(% серед ГО/БО, створених до 24.02.2022, n=1003)

Запитання: Оцініть, будь ласка, за 5-ти бальною шкалою рівень актуальності напрямку діяльності Вашої ГО/БО в умовах війни в Україні, де 1 - це зовсім не актуальний, а 5 - цілком актуальний.

Разом до
самозарадності

Плани на майбутнє і участь
у відбудові України

Плани долучитися до відновлення інфраструктури після війни

- 80% громадських і благодійних організацій України планують долучитися до громадських ініціатив у відбудові інфраструктури після війни.

Наміри долучитися до громадських ініціатив у відбудові інфраструктури після війни, %

	ГО/БО, діючі до 24.02.2022, n=1003	ГО/БО, створені після вторгнення, n=516	Всі ГО/БО n=1519
Так, цілком	50.3	56.4	52.4
Скоріше так	29.8	23.4	27.6
Скоріше ні	11.5	11.2	11.4
Ні	8.4	8.9	8.6

Потреба в нових навичках

- Серед тих, хто планує долучитись до відбудови, існує значна потреба у нових навичках або підвищенні рівня кваліфікації працівників. Про це повідомляють **83%** організацій, які діяли до вторгнення і **80%** новостворених ГО/БО.
- Серед таких організацій 22% поки не знають, як це зробити і яких нових навичок / підвищення кваліфікації вони потребують.

Наявність потреби у нових навичках або підвищення рівня кваліфікації працівників для участі у відбудові інфраструктури після війни, %

	ГО/БО, діючі до 24.02.2022, n=804	ГО/БО, створені після вторгнення, n=412	Всі ГО/БО n=1216
Так, цілком	50.0	57.3	52.5
Скоріше так	32.5	22.6	29.1
Скоріше ні	9.6	8.5	9.2
Ні	8	11.7	9.2

Загальні потреби нарощування знань і компетенцій

Разом до
самозарадності

- Через те, що після війни відбулося кадрове розширення і оновлення організацій, є значний попит на знання, що стосуються загального функціонування БО/ГО. Наприклад, менеджмент, фандрейзінг, грантрайтинг і грантменеджмент, різноманітна звітність, юридичні і бухгалтерські знання, цифрова і комп'ютерна грамотність, робота в команді, знання мов, тощо.

Під час відбудови будуть потрібні:

- 1. Розробка стратегій** повоєнної розбудови країни в конкретних секторах вже зараз та залучення до цього процесу громадського сектору для **врахування потреб** усіх зацікавлених сторін. В цьому контексті важливим є **комунікація** і співпраця **з державними і місцевими органами влади**.
- Найбільша зацікавленість є у **міжнародному досвіді відбудови і успішних кейсах**, а також прикладах того, як їхня вузька спеціалізація може бути застосована для відновлення.
- Організація **контролю** за діями влади, зокрема за забезпеченням **прозорості розподілу коштів** та процедур прийняття рішень стосовно відновлення.

Вузькоспеціалізовані навички / кваліфікації / компетенції для відбудови

Разом до
самозарадності

- Спеціалізовані знання у **будівельній галузі, фінансуванні будівництва та закупках**. Також звучали потреби у навичках контролю за використанням коштів і запобіганню зловживань у цій сфері;
- **Інженерні, технічні, інфраструктурні знання** та професійні навички. При цьому організації готові а) самі навчатись, б) запрошувати фахівців в цих сферах (тоді їм потрібні навички по пошуку і відбору експертів), або с) долучатись до підготовки необхідних фахівців;
- **Енергетика і енергозбереження;**
- **Урбаністика, архітектура та дизайн, благоустрій міста**, а також урахування під час відбудови принципів безбар'єрності;
- **Екологічні знання, екологічна оцінка пошкоджених територій, охорона довкілля;**
- **Цивільне / гуманітарне розмінування і очищення територій**. Опис параметрів зруйнованого майна, перелік першочергових об'єктів для відновлення;
- **Реабілітація і соціально-психологічна підтримки військових**, їхніх сімей і вразливих груп населення, які постраждали від війни.

Основні результати

1. У 2022 році українське суспільство змогло самоорганізуватися для боротьби з наслідками повномасштабного вторгнення. Проявом цього є зростання кількості новостворених благодійних організацій і продовження активності громадських організацій незважаючи на виклики, пов'язані з безпекою, переміщенням і зростанням чисельності тих, хто потребує допомоги.
2. Громадським і благодійним організаціям вдалося залучити і адмініструвати значні ресурси, що дозволило посилити українську армію, згуртувати суспільство і дещо пом'якшити ситуацію населення, яке потерпає від війни.
3. 80% громадських і благодійних організацій України так чи інакше планують долучитися до відновлення країни, перш за все відбудови інфраструктури. У переважної більшості таких організацій існує потреба у навичках або підвищенні рівня кваліфікації працівників для участі у процесі відновлення.

Разом до
самозарадності

